

Hoofstuk 6

Ontwerpontwikkeling

Konsep ontwikkeling

Parti-diagram:

Om die argument tot 'n eenheid te bind, word die parti-diagram eerstens opsommend verduidelik in konteks met die terrein.

Die diagram gaan hand aan hand met die stedelike raamwerk van hierdie verhandeling. Die konstante in die landskap van Pretoria is die randjies en koppies. Dit word gevolg deur die fortifikasies wat bo-op hierdie rantjies en koppies gebou is. Die vlak van permanentheid van dié konstantes word bepaal deur die ontwikkeling wat rondom dit plaasgevind het. Ulteindelik het die ervaring van die stad onder die randjies, 'n verwingde beeld van die spesifieke fort geskep. Dit is die doel van hierdie dissertasie om dié verwingde beeld te kommunikeer in 'n hedendaagse konteks.

Verwringing

Op die terrein word 'n kontemporêre as en 'n historiese as ervaar. Die hedendaagse as word gevorm deur die nuwe gedeelte van die *Old Fort* straat en is loodreg met die heining wat die terrein met die Proefplaas skei. Die as loop in 'n noord-suid rigting. Die historiese as word gevorm deur die ou gedeelte van die *Old Fort* straat en loop in 'n noordwes-suidoostelike rigting. Hierdie as is loodreg met die visuele, of denkbeeldige as wat Fort Klapperkop met die *Eastern Redoubt* verbind. Die invloed wat hierdie twee asse op mekaar het, gee 'n verwronge persepsie van die *Eastern Redoubt*. Omdat die terrein afgesper is, word die historiese as glad nie deur die publiek ervaar nie.

Om die bestaan van die fort te kommunikeer, is besluit om die toeskouer bewus te maak van hierdie twee asse op die roete. Op dié manier sal daar onderskeid getref kan word tussen oud en nuut op die terrein.

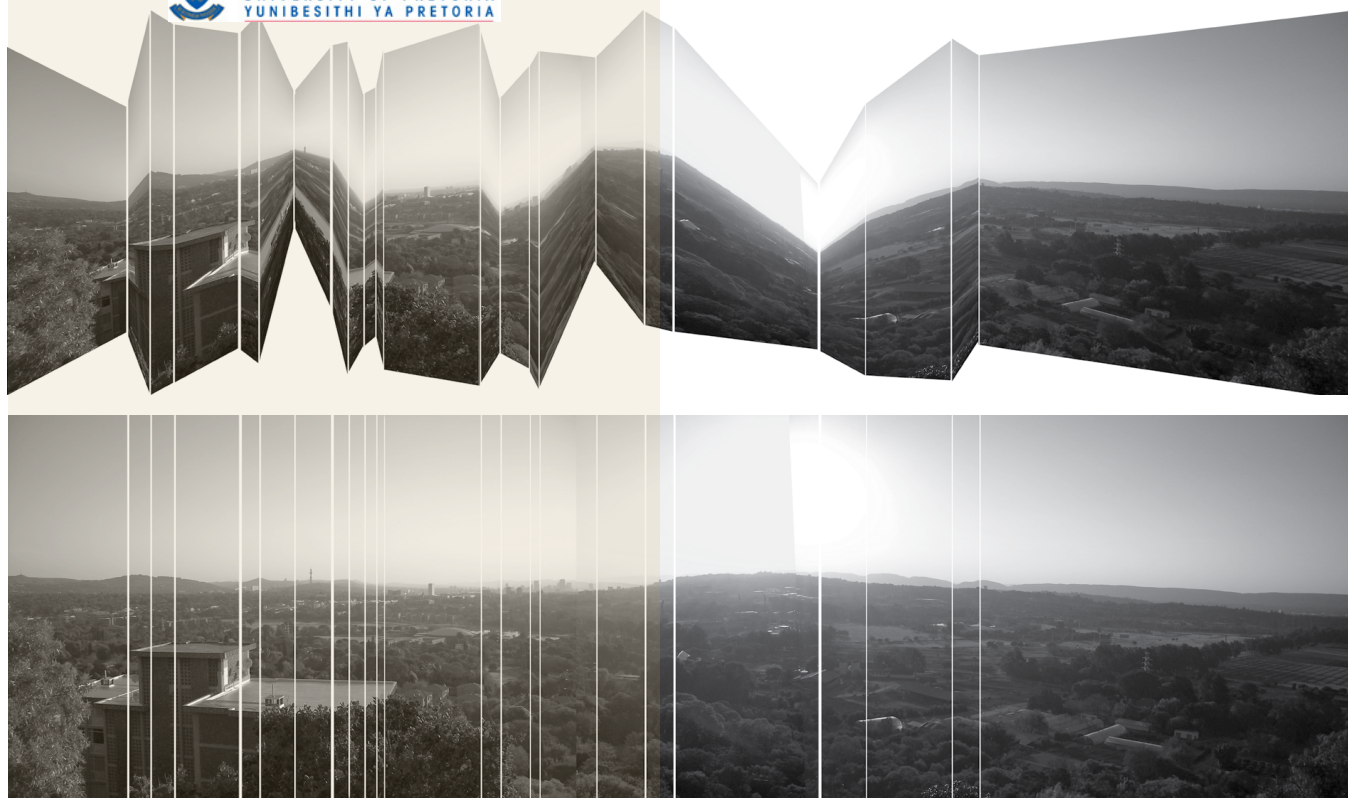

Fig.162: Bo, die parti-diagram illustreer die reisiger se persepsie van Pretoria as 'n gefortifiseerde stad voordat (bo) en nadat (onder) hy/sy die roete onderneem het. Die wit lyne stel die ligging van fortifikasies voor (illustrasie: outeur).

Fig.163: Regs, die sterk asse wat op die terrein ervaar word (illustrasie: outeur).

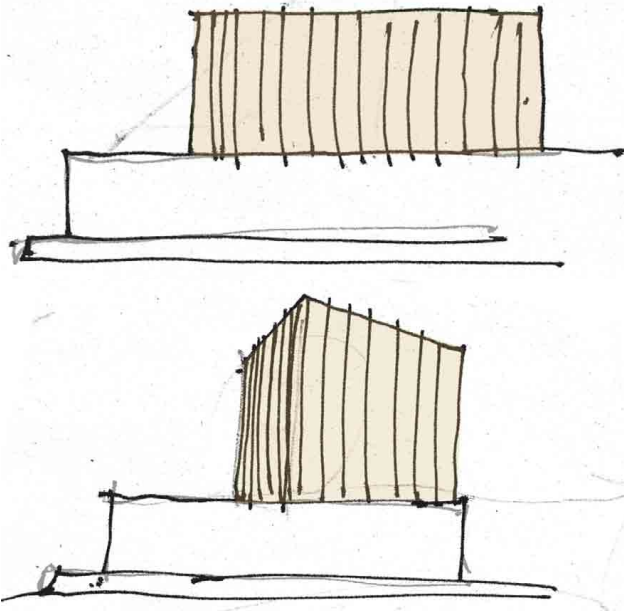

Fig.164: Strukture op die kontemporêre (wit) en historiese as (geel) illustreer die vlak van verwinging van betekenis. (illustrasie: outeur).

Fig.165: Die kombinasie van oud en nuut kommunikeer 'n verwingde boodskap (illustrasie: outeur).

Bestemmings

Die *Eastern Redoubt* vorm deel van 'n groter stedelike roete. Die roete op die terrein egter ook, belangrik. Die sekondêre konstantes behoort op die terrein gevestig te word om die toeskouer se ervaring. Hierdie sekondêre konstantes is in die vorm van platforms. Die platforms funksioneer as bestemmings en bied ruimtes waar die toeskouer kan rus en die uitsig na en van die *Eastern Redoubt* (of *Eastfort*) ruïnes te ervaar.

Die doel van die platforms is dus om die toeskouer se oog na die horison en die omliggende landskap te lei. Dit sal die oorspronklike funksie van die *Eastfort* versinnebeeld, naamlik om die omliggende omgewing te bespied. Soortgelyk aan die ruimtes tussen die mure van Huis Press wat in Hoofstuk 5 verduidelik is, word die platforms die ruimte waar natuur en struktuur saamsmelt.

Fig.166: Bo, die konsep-tekening illustreer die fort as 'n visuele bestemming met drumpels wat die weg daarna versper. Die ruimtes tussen die drumpels word die bestemmings (Illustrasie: outeur).

Fig.167: Regs, die tekening illustreer 'n tegniek om die toeskouer se aandag op die omliggende landskap te vestig (illustrasie: outeur).

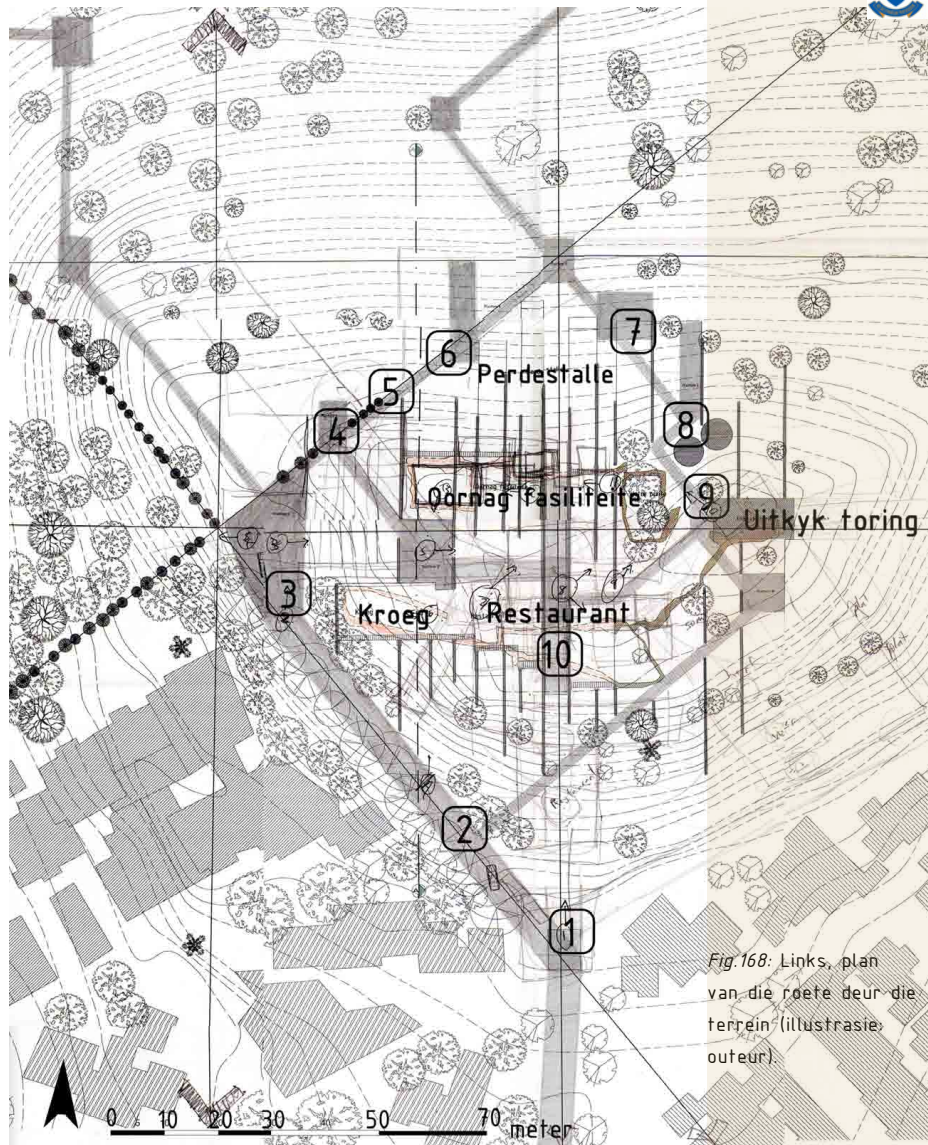
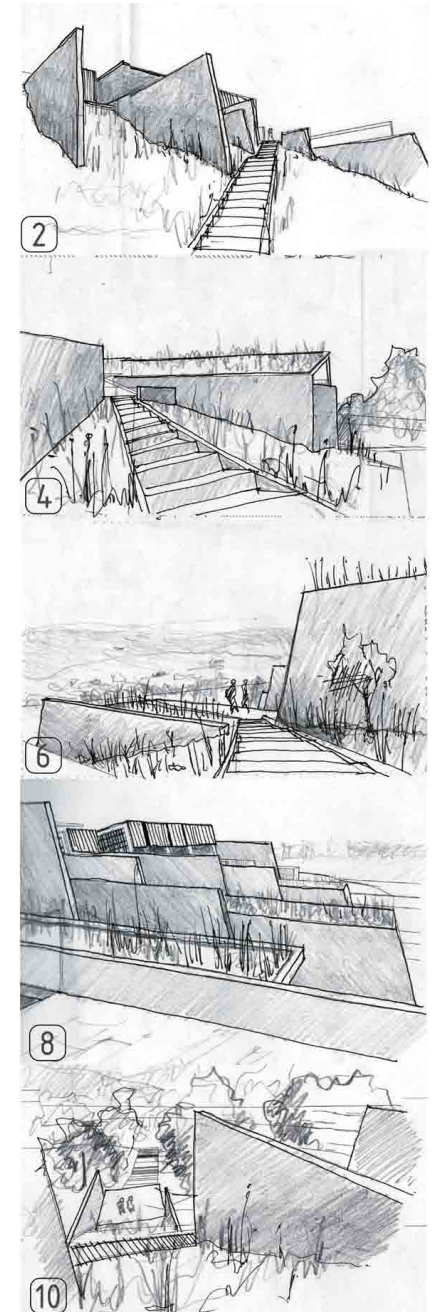
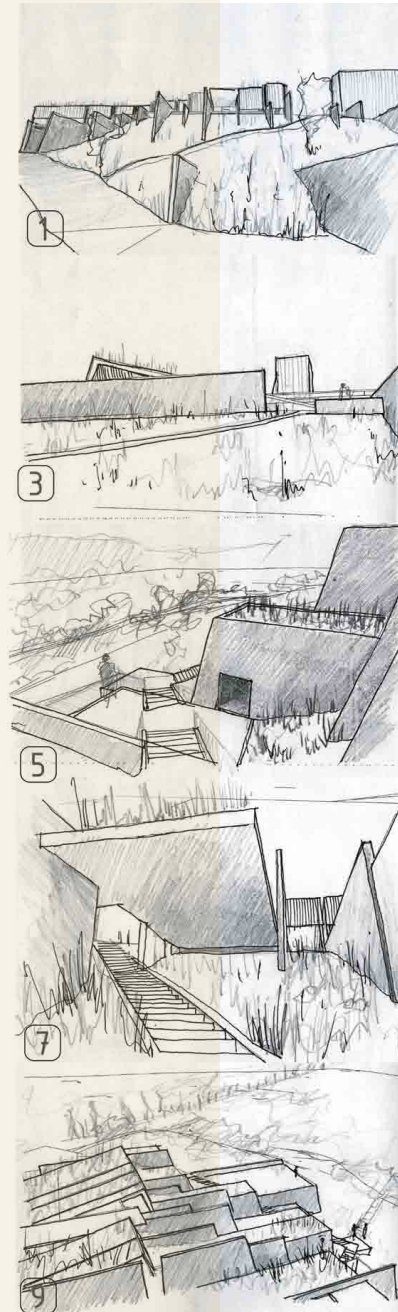
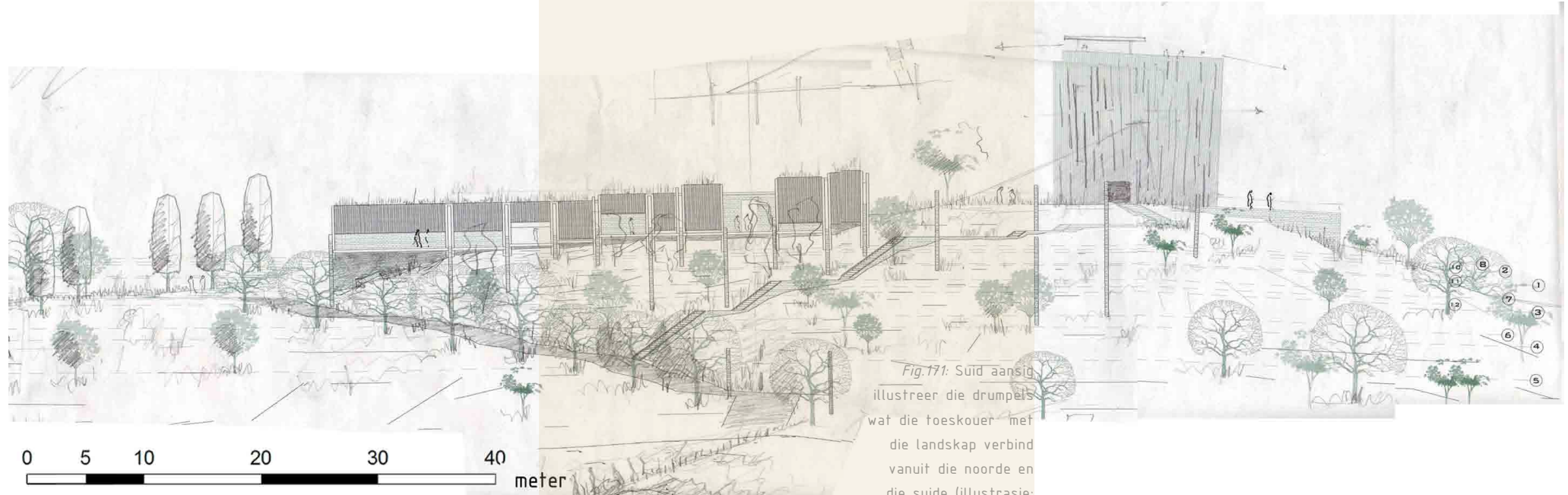
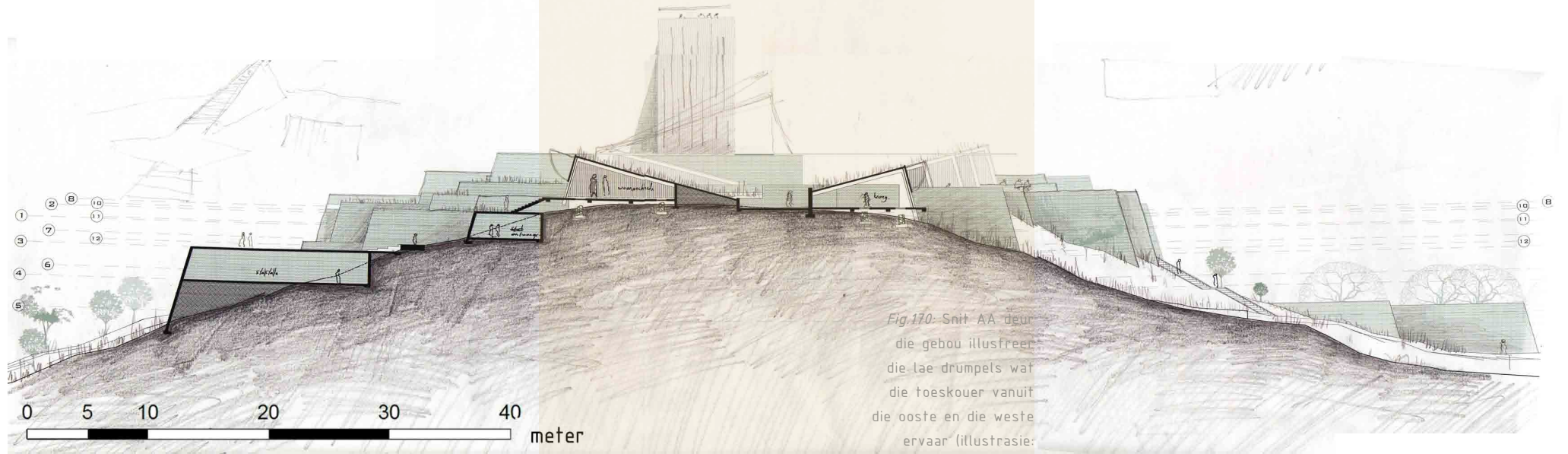

Fig.168: Links, plan van die roete deur die terrein (illustrasie: outeur).

Fig.169: Links, die sketse illustreer die toeskouer se ervaring deur die roete. Let op die effek van die drumpels (illustrasie: outeur).

Drumpels

Die platforms is gerig op die kontemporêre as om die toeskouer se visie te rig. Hierdie ruimtes, tesame met die drumpels, beklemtoon die feit dat *Eastfort* die oostelike ingang van Pretoria bewaak het. Die mure word slegs ervaar as drumpels as dit vanuit die ooste of die weste beskou word. Sodra die toeskouer die mure vanuit 'n noordelike of suidelike rigting benader, verander die uitwerking van die drumpels. Die oos-wes as vestig die toeskouer se aandag op die horison en omliggende omgewing soos wat die roete op die historiese as beweeg.

Die toeskouer of besoeker se roete-ervaring word ontwerp van die bokant tot die onderkant van Strubenkop. Soos wat die toeskouer na onder beweeg, word die (mure) drumpels hoër totdat dit die pad en uitsig versper. Aan die bokant van die koppie verbind die toeskouer met die landskap en word die mure gebruik as sitplekke of selfs loopvlakke. Dié effek van die drumpels dui ook op die militêre strategiese voordeel van Strubenkop, nl. 'n goeie uitsig.

Die konsepsuele snit en plan (fig. 168 & 169) het egter nie die terrein en ruïnes gerespekteer nie. Die estetiese kwaliteit van Strubenkop is ook nie bewaar nie. Daar is toe besluit om die roete te konsolideer tot die bo-kant van Strubenkop (waar die ruïnes is). In hierdie ontwerpvoorstel sal die reisiger die fort ruïnes en landskap saam ervaar.

Fig.172: Regs bo, 'n konsepskets illustreer die ingangruimte tot die gebou (illustrasie: outeur).

Fig.173: Regs middel, 'n konsepskets illustreer die ruïnes-platforms (illustrasie: outeur).

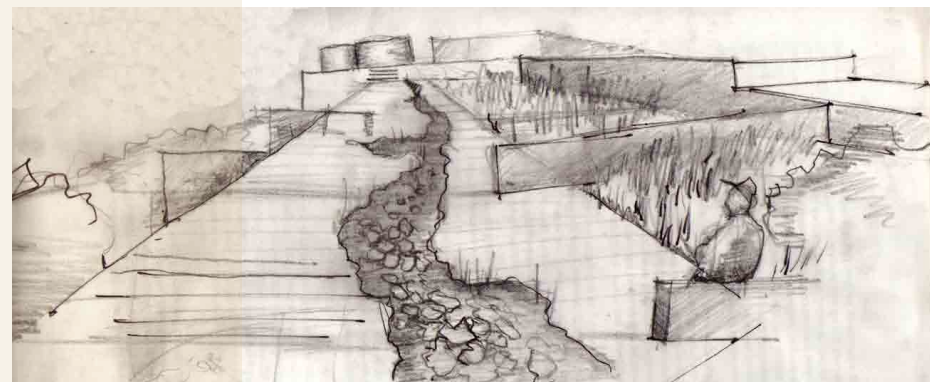

Fig.174: Regs, die konsepskets illustreer die restaurant area waar die drumpels hoër word (illustrasie: outeur).

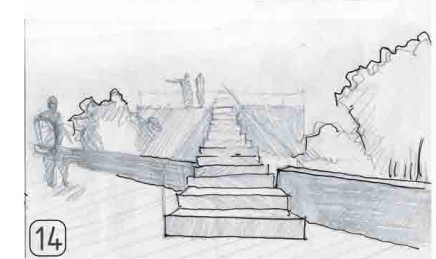
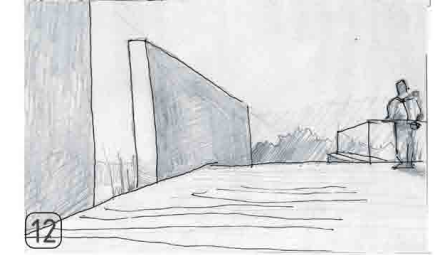
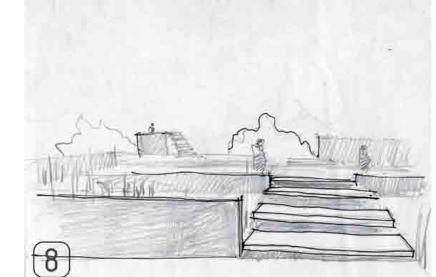
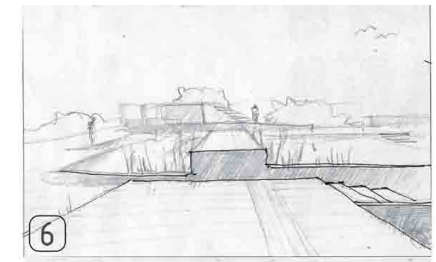
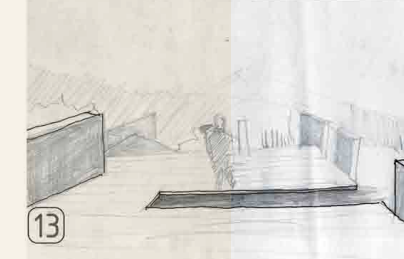
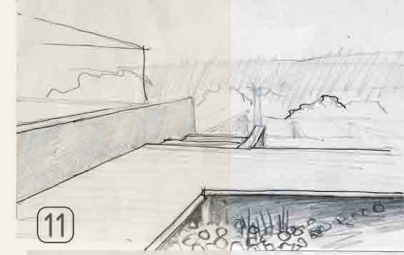
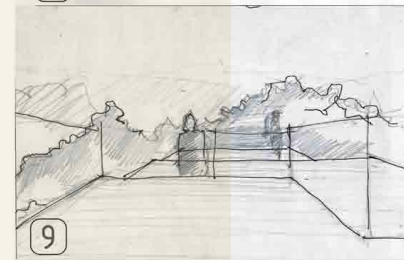
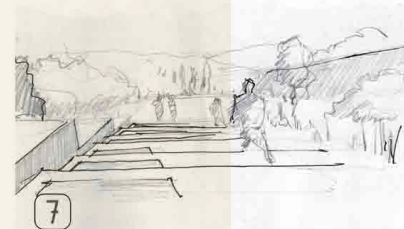
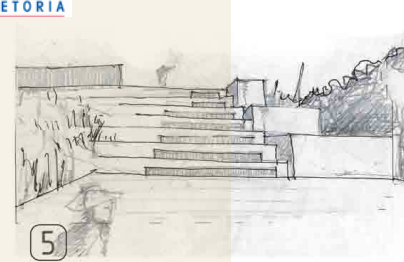
Verwringing van realiteit

Vir die besoeker om die ruïnes te besigtig is die konsep van die drumpels ontwikkel. Die platforms artikuleer die ruïnes op sekere plekke deur as bestemmings te dien. Bestemmings word deur die drumpels beheer en bepaal. Dit is by die ruïnes waar die toeskouer 'n direkte verhouding met realiteit sou kon ervaar. Hierdie verhouding word verwring soos wat die toeskouer langs die drumpel, by die koppie afgaan. Die drumpels word hoër om sekere fasiliteite te akkommodeer en te omsluit. Dit stel die verwringing van die *Eastfort* ruïnes voor.

Elke platform/bestemming het 'n bepaalde funksie wat langs die roete geplaas word, naamlik:

- die aankoms-platform;
- die drinkwater-platform;
- die ablusie-platform;
- die restaurant-platform;
- die oornag-platform; en
- die uitkyk-platform.

Fig.175: Links en regs, die tekeninge illustreer die ervaring van die besoeker (illustrasie: outeur).

Die finale bestemming is die uitkyk-platform wat op die hedendaagse as verbind word aan die aankoms-platform. Die uitkyk-platform artikuleer die ligging van die ruïnes wat in die beste toestand is.

Fig.176: Die plan van die roete deur die terrein (illustrasie: oufeur).

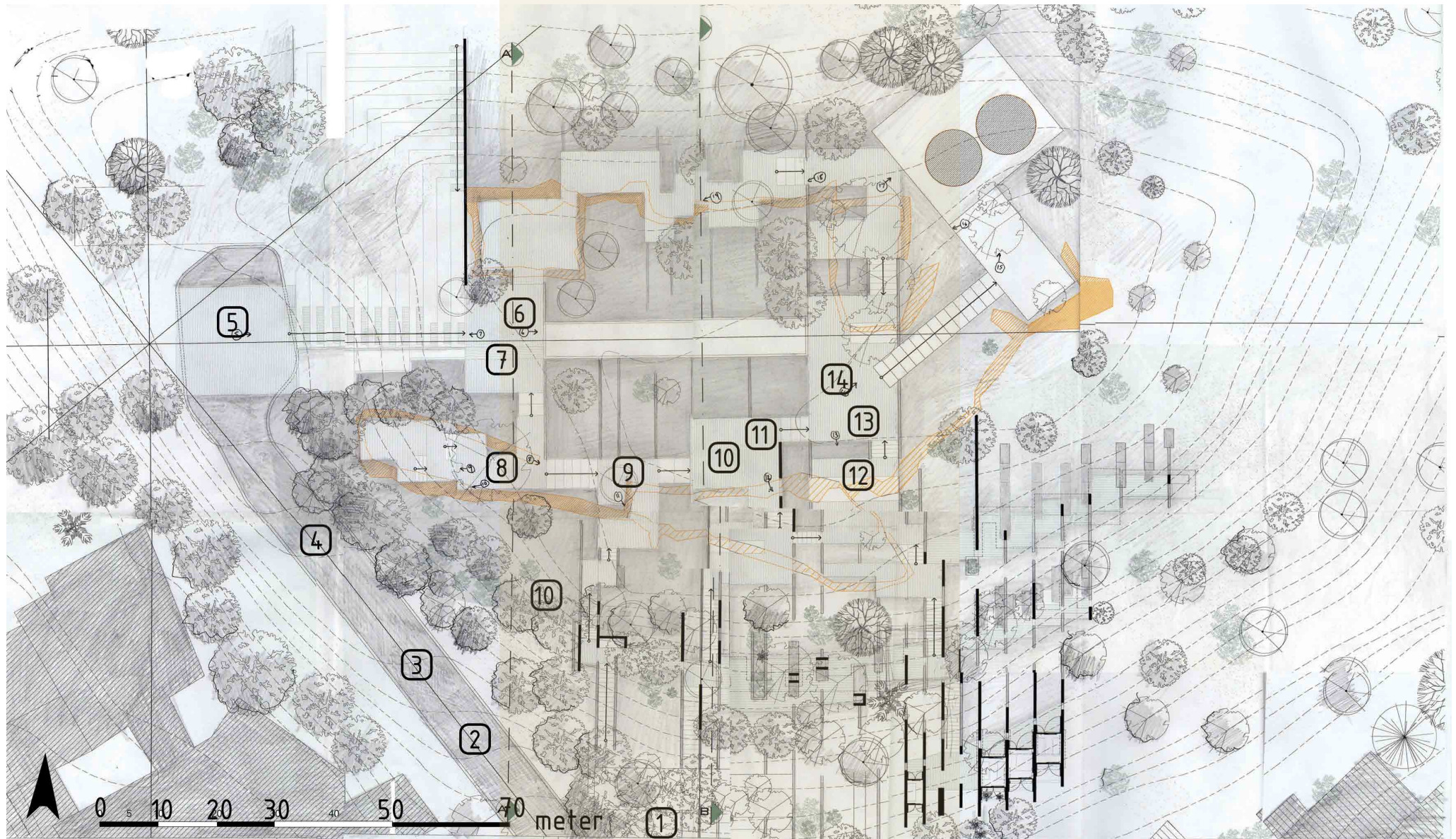

Fig.178: Snit AA
illustreer die drumpels
se impak op die ruimtes
(illustrasie: outeur).

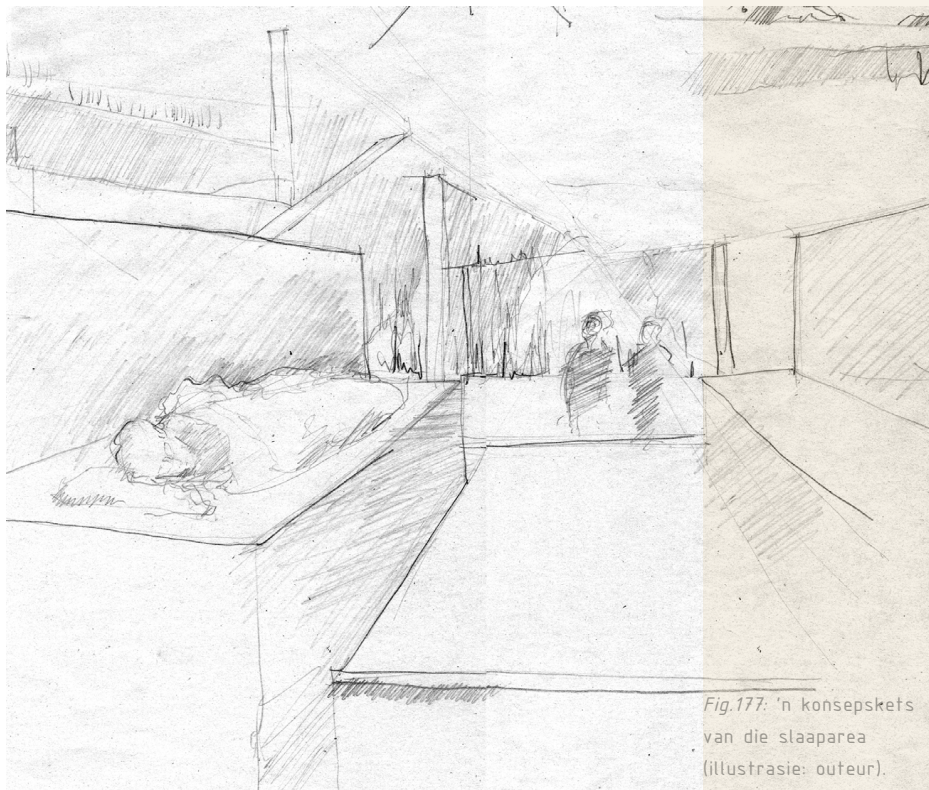

Fig.177: 'n konsepskets
van die slaaparea
(illustrasie: outeur).